

BALKANLAR CADI KAZANI - YENİ ADANA - 16.03.2021

Hasan Sevilir AŞAN

Ambassador (R)

Blog No: 17
18.03.2021

Yeni Adana (16 Mart 2021)

Büyükelçi Hasan Sevilir AŞAN

"*AB, Balkanlar hissiyatını halen kavrayamamış görünmektedir. Tarihten kaynaklanan hassasiyetler idrak edilmeyip matematik hesaplar peşinde koşulursa AB için yeni tuzaklara düşüş başlar*"

Balkanlar en barışçıl dönemlerinde dahi etnik milliyet ve inanç temelli gerilimlere gebe bir coğrafya olagelmiştir. Stratejik konumu ve çok uluslu yapısı ile her dönemde büyük devletlerin çıkar ve nüfuz oyunlarına maruz kalmış, kolayca da barut fıçısı haline dönüşmüştür.

Genç Balkan cumhuriyetleri, BM, NATO, AB ve benzeri uluslararası mekanizmalarda evrensel taahhütlerden söz etse de bu anlayışı komşularına, bölge ülkelerine gösterdiğini söylemek güçtür.

Balkanlar cadı kazanının, eski acılardan çıkarılması gereken derslere rağmen bazı bölgelerde hala içten içe kaynadığını görmek ise büyük talihsizliktir.

İSTANBUL - BRÜKSEL

Yeni cumhuriyetlerin tamamının ulusal hedefi, uluslararası kuruluşlarla bütünleşme ve

bilhassa Avrupa Birliğine tam üyeliktir.

Balkan tarihçileri, AB yönelimleri farklı aşamalarda olsa da yeni Balkan Cumhuriyetler için Brükselin yeni İstanbul olduğunu sıkça dile getirmektedir.

Balkan ülkeleri arasındaki çekişmelerin ancak tamamının AB şemsiyesi altında bütünleşmesi ile sona ereceği beklentisi hala bir dilekten öteye geçememiştir. Kendi içinde kritik yapısal sorunlar yaşayan ABnin isteksiz, dağınık politikaları bu anlamda bölgede derin bir hayal kırıklığı yaratmıştır.

ABnin, bütünleştirme şemsiyesini açamaması en çok da çok kültürlü, çok uluslu Balkanların, Bosna Hersek, Kosova, Makedonya gibi en çok uluslu sıcak noktalarda istikrarsızlığa çare olamamıştır. Bu ülkelerin yönetim sistemi ve siyasi yapılanmalarını ancak kılavuz kitaplar yardımıyla kavramak mümkündür.

Her ne kadar eskisi gibi patlamaya hazır saatli bomba değilse de bastırılmış Bosna Hersek, Kosova ve Makedonya bilmecelerinin özüne inildiğinde, günümüz Balkanlarının düşük yoğunluklu da olsa potansiyel gerilim riski taşıdığını söylemek mümkündür.

***

Balkanlarda istikrarsızlık endişesi yaratan başlıca sıcak noktalar Bosna Hersek, Kosova ve Makedonya gelişmeleridir.

BOSNA HERSEK

B-Hin üç kurucu halktan oluşan kırılgan bütünlüğünün korunması, siyasi kilitlenme ve yönetim sorunlarının çözülmesi için uluslararası ve bölgesel boyutta büyük çaba sarf edilmektedir.

Bu gayretlerin hilafına son günlerde Hırvatistanla aralarında yeniden depreşen Peljesak Köprüsü restleşmesi, bölge ötesine tehlikeli yansımaları olabilecek, ucu Bosna Hersekin kurucu halklarının ayrışmasına uzayabilecek gidişattan çekinilmelidir.

Kurucu halkların hiçbirisi siyasal sistemden memnun değildir. Bu sistemsizlik üzerine Peljesak Köprüsü üzerinden gelen Hırvat ve AB tehdidi durumu daha da ağırlaştırır görünmektedir.

B-Hin deniz egemenlik haklarının açık ihlali sayılan, açık denizlere çıkışını engelleyen Köprü projesinde, ABnin istikrarsızlık yaratan tuhaf tarafgir tutumu anlaşmazlığı adeta körüklemektedir.

KOSOVA

Kosova, Balkanların her an kaynamaya en müsait şanssız bölgelerinden birisidir. İç siyasi sıkıntıları, üst yönetime yönelik savaş suçları ve Lahey yargılanma süreçlerinin yanı sıra

Sırbistan ile henüz çözülemeyen ve çözümde ümitsizlik yaşanan sınır sorunları tehlikeli şekilde öne çıkmaktadır. Toprak takası fikrinin dahi gündeme gelebildi seçenekler halen tartışılmaktadır. Ancak Sırp milliyetçiliği, olası bir takasa rağmen Kosovanın devlet olarak tanınmasını kabule yanaşmayacaklarını şimdiden ilan etmiştir.

Kosova odaklı bir Arnavut-Sırp çekişmesinin kontrolü imkânsız bir bölgesel kaosu tetiklemesi her zaman mümkün olup kimseyi de şaşırtmayacaktır.

MAKEDONYA

Bölgenin çok etnikli, iç işlerinde kırılgan yapıdaki bir ülkesi de Makedonyadır. Yunanistanla neredeyse 30 yıl süren inatlaşmadan sonra, uluslararası yapılanmalara üyelik yolunun açılması vaadiyle mutabık kaldıkları Kuzey Makedonya çözümüne rağmen bekledikleri kazanımları elde edememiştir.

Bazı komşuları, Makedonyayı bağımsız bir ülke olarak değil, kendilerinin uzantısı olarak görmektedir. Bu ülkeler, Makedonya devletinin içini boşaltıp, etnik toplulukları birbirine düşünme pahasına, kendilerine yakın etnik grupları (vatandaşlık, pasaport hakkı gibi) türlü şantajlarla elde tutmaya çabaladıkları bilinmektedir.

CADI KAZANI

Balkanlarda kapsayıcı ve kalıcı bir barışın AB şemsiyesi altında bütünleşmeyle mümkün olabileceği fikri bölgede yeni ümitler yaratmış olsa da, AB karar mekanizmalarındaki yapısal sorunlar bölgeye bütüncül yaklaşımı ağırlaştırmış, beklenen siyasi kompozisyon gerçekleşmemiştir.

Bunda elbette AB kadar ev ödevlerini yapmayan, yapamayan, ABnin işini yokuşa süren ülke yönetimleri de rol oynamaktadır.

Günümüzde ise Birliğe tam üye olmuş Balkanlı ülkelerin tesiri altında neredeyse taraf tutup, yanlış işaretler veren AB politikaları rasyonelliğini kaybetmiştir.

Balkanların herhangi bir noktasında kaynayacak kazan, asgari müştereklerde uzlaşı öngören çatışma içinde uzlaşı söylemine fırsat vermeyebilecektir. Yekdiğerinde azınlığı bulunan bölge ülkelerini çembere alacak ateş hattı Sancaktan Çameryaya uzanabilecektir.

Bölgede zaman zaman AB adına, çoğu zaman da doğrudan kendi adına davranan Almanya, nüfuzlu tasarruflarla öne çıkmıştır. ABD ise ABnin sınıfta kaldığı bütünleşme misyonunu NATO güvenlik ağı üzerinden işletmektedir.

Ekonomide Almanya, güvenlikte ABD Balkanların yeni egemenleridir.

AB, Balkanlar hissiyatını halen anlayamamıştır. Tarihten kaynaklanan hassasiyetlerin idrak edilemediği, matematik hesapların öne geçirildiği mevcut koşullarda yeni tuzaklara düşmesi işten bile değildir.

https://yeniadana.net/kose-yazilari/balkanlar_cadi_kazani-5390.html

Yazar hakkında :

1977 yılında Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'nden mezun olmuştur. Dışişleri Bakanlığı'nda 1979 □□□□ yıllarında Personel ve Özlük İşleri Dairesi Başkanlığı'nda Aday İdari Memur olarak görev almış ardından çeşitli yurt içi ve yurt dışı görevlerde bulunmuştur. 1997-1999 yılları arasında Tebriz Başkonsolosu, 1999-2001 yıllarında Personel Daire Başkanı, 2001-2005 yıllarında Melbourne Başkonsolosu, 2005-2009 yılları arasında Bakanlık Müşaviri ve Orta Avrupa Genel Müdür yardımcısı olmuştur. 2009-2013 yılları arasında Arnavutluk büyükelçisi olarak görev yapmıştır. 24 Mayıs 2014 tarihinde Dışişleri Bakanlığı müşavirliğine atanmış olup 2014 yılında Çanakkale Savaşları Yüzüncü Yıl Anma Törenleri Koordinatörü ve G20 Türkiye dönem başkanlığı döneminde ise G20 Liderler Zirvesi Lojistik Görev Gücü Başkanı olarak görev yapmıştır. 30 Ocak 2017 - 4 Ocak 2019 tarihleri arasında Güney Sudan Büyükelçisi olarak görev ifa etmiştir.

ASAN, Hasan Selim. "BALKANLAR CADI KAZANI YENİ ADANA 16.03.2021." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Blog, No.2021 / 17, Mart 18. Erişim Kasım 22, 2026. https://www.avim.org.tr/public/index.php/Blog/BALKANLAR-CADI-KAZANI-YENI-ADANA-16-03-2021

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır